

Příprava pokračování Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění

Implementační partner: Národní ústav duševního zdraví

Gestor: Ministerstvo zdravotnictví ČR

Projekt vzniká ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací v rámci Biennial Collaborative Agreement.

Cíl: Vytvořit aktualizaci a pokračování Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění (dále jen NAPAN+).

Odůvodnění: V roce 2019 bude ukončen *Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění na léta 2016–2019* (dále jen NAPAN), který byl přijat na základě Usnesení vlády ČR 3. února 2016.

Vzhledem k tomu, že nedojde k naplnění cílů stanovených NAPAN, je potřeba zajistit aktualizaci a pokračování aktivit NAPAN v následujících letech, a to i s ohledem na prevalenci tohoto onemocnění.

Postup přípravy NAPAN+: Aktualizovaný NAPAN bude respektovat doporučení pro tvorbu strategie boje proti demenci vydaná Světovou zdravotnickou organizací (World Health Organization, dále jen WHO) v dokumentu *Global action plan on the public health response to dementia 2017–2025; Towards a dementia plan: a WHO guide*, (dále jen WHO guide). Konečným cílem je aktivní zapojení ČR do problematiky v oblasti péče o lidi trpící Alzheimerovou nemocí a dalšími obdobnými onemocněními. To bude deklarováno na základě plnění jednotlivých indikátorů stanovených WHO v dokumentu *The Global Dementia Observatory Reference Guide* (dále GDO).

WHO identifikuje sedm následujících oblastí v boji proti demenci jako celosvětově klíčové:

1. Demence jako priorita veřejného zdraví
2. Zvýšení povědomí o demenci a vytvoření prostředí vstřícného k osobám trpícím demencí a jejich pečovatелům
3. Snížení rizika vzniku demencí
4. Diagnostika demence, léčba, péče a podpora
5. Podpora formálních i neformálních pečujících
6. Podpora zdravotnického informačního systému pro oblast demencí
7. Výzkum a inovace v oblasti demencí

Projekt přípravy NAPAN+ je primárně aktivitou v rámci první oblasti ustanovující demenci prioritou veřejného zdraví. NAPAN+ bude strategickým dokumentem zajišťujícím koordinaci mezi aktivitami vládních i nevládních organizací směřujícími k naplnění cílů v ostatních šesti oblastech.

Předkládaný projekt přípravy NAPAN+ je rozdělen do následujících dvou fází.

- A. Příprava NAPAN+
- B. Vytvoření NAPAN+

Každá z fází se dále dělí na několik kroků vedoucích k naplnění jejího cíle. První fáze se soustředí na přípravu materiálů potřebných pro sestavení NAPAN+, zejména vypracování

situační analýzy a následnou identifikaci priorit plánu skupinou zástupců klíčových institucí a organizací. Druhá fáze směřuje k sestavení a schválení NAPAN+ klíčovými institucemi a organizacemi včetně určení rozpočtových dopadů a zdrojů financování. Schéma přípravy a realizace NAPAN+ je zobrazeno na diagramu 1.

Diagram 1: Příprava a realizace NAPAN+, převzato z WHO guide, strana 14.

Harmonogram projektu tvorby NAPAN+:

V rámci projektu přípravy NAPAN+ proběhnou následující kroky:

Fáze A, krok 1: Situační analýza

Poznámka: podrobnosti viz WHO guide, strana 20-25

Situační analýza shromažďuje a analyzuje data za účelem zjištění rozsahu problému, potřeb populace lidí trpících demencí a jejich pečovateli a zároveň slouží k identifikaci klíčových institucí a organizací. Situační analýza se skládá ze čtyř komponent: analýzy politik v oblasti demencí, analýzy poskytovaných služeb, epidemiologie demencí a určení klíčových institucí a organizací. Situační analýza bude vystavěna na základě indikátorů GDO doplněných o kvalitativní dotazníkové šetření mezi klíčovými institucemi a organizacemi.

Fáze A, krok 2: Identifikace priorit plánu

Poznámka: *podrobnosti viz WHO guide, strana 25-26*

Identifikace priorit je založena na třech hlavních faktorech: dostupné prostředky, poznatky situační analýzy a soulad s prioritami politické reprezentace a dalších klíčových institucí a organizací. Zohlednění těchto faktorů napomůže ke stanovení dosažitelných cílů plánu z pohledu dostupnosti finančních i lidských zdrojů, zaměření priorit na nejzávažnější potřeby lidí trpících demencí a jejich pečovatелů a ztotožnění politické reprezentace i odborné veřejnosti s plánem.

Priority budou identifikovány v rámci sedmi oblastí boje proti demenci na základě diskuse pracovní skupiny složené z aktérů oslovených v kroku 1. Pracovní skupinu je vhodné rozdělit na výkonnou pracovní skupinu a menší skupiny zaměřené například podle oblastí (focus groups). Činnost pracovní skupiny se neomezuje na krok určování priorit NAPAN+. Skupina (skupiny) řeší následující úkoly.

- Stanovit aktivity pro jednotlivé oblasti NAPAN
- Stanovit časový rámec plnění jednotlivých aktivit
- Stanovit gestory jednotlivých aktivit
- Stanovit spolupracující strany jednotlivých aktivit
- Stanovit indikátory plnění jednotlivých aktivit
- Stanovit způsob monitoringu a evaluace jednotlivých aktivit
- Stanovit finanční rozpočet na plnění jednotlivých aktivit

Zvolené priority musí být dostatečně konkrétní, implementace aktivit dostupná a odpovídající výši finančních i lidských zdrojů. Výběr prioritních aktivit by měl respektovat nákladovou efektivnost dané aktivity a její udržitelnost do budoucna. Kritéria výběru prioritních aktivit by měla být deklarována.

Identifikaci zvolených priorit je vhodné doplnit o analýzu rizik. Ta by měla obsahovat zhodnocení NAPAN, především důvodů toho, že nebyly naplněny některé ze stanovených cílů, a jak těmto okolnostem přecházet u NAPAN+.

Fáze B, krok 1: Vytvoření rámce plánu

Poznámka: *podrobnosti viz WHO guide, strana 28-39*

Fáze B, krok 2: Rozpočtové implikace a zdrojové rozpočty

Poznámka: *podrobnosti viz WHO guide, strana 39*

Fáze B, krok 3: Schválení plánu politickou reprezentací a klíčovými organizacemi

Poznámka: *podrobnosti viz WHO guide, strana 40*

- Vnitřní připomínkové řízení
- Meziřesortního připomínkového řízení
- Připomínky dalších zainteresovaných stran
- Rada vlády pro seniory a stárnutí populace ČR
- Vláda ČR

Výstupy projektu přípravy NAPAN+:

Situační analýza

Seznam priorit odsouhlasených pracovní skupinou (včetně kritérií výběru prioritních aktivit a výstupů pracovních skupin)

Plán rizik

NAPAN+

Zdroje:

Towards a dementia plan: a WHO guide. Geneva: World Health Organization; 2018.

The Global Dementia Observatory Reference Guide. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2018.

Časový harmonogram projektu

Harmonogram sestavování NAPAN+	leden 2019	únor 2019	březen 2019	duben 2019	květen 2019	červen 2019	červenec 2019	srpen 2019	září 2019	říjen 2019	listopad 2019	prosinec 2019
identifikace klíčových aktivit pro tvorbu NAPAN+												
Vytvoření konkrétního harmonogramu a způsobu práce												
Stanovení počtu a rozsahu focus groups												
A1: Situační analýza				schválení výkonnou skupinou								
A2: Identifikace priorit					schválení výkonnou skupinou							
B1: Sepsání NAPAN+									schválení výkonnou skupinou			
Plán rizik												
B2: Stanovení rozpočtu k implementaci NAPAN+ a zdrojů financování												
B3: Konzultace NAPAN+ na vládní úrovni, včetně klíčových organizací												
Vyhodnocení projektu,												
Sepsání závěrečné zprávy												

Obrázek 1: Harmonogram přípravy NAPAN +